

Ο νέος κορονοϊός: τι πρέπει να γνωρίζουμε

Οι κορονοϊοί είναι μία ομάδα ιών που προσβάλλουν το αναπνευστικό σύστημα και κυκλοφορούν κάθε χρόνο ευρύτατα καθώς αποτελούν το δεύτερο σε συχνότητα αίτιο του κοινού κρυολογήματος. Ωστόσο, στην ίδια ομάδα ανήκουν και δύο ιοί που εμφανίστηκαν τα τελευταία χρόνια, οι ιοί SARS και MERS, οι οποίοι είναι δυνατόν να προκαλέσουν σοβαρή αναπνευστική νόσο ή ακόμη και το θάνατο. Ο ιός SARS προκάλεσε επιδημία το 2004 και έκτοτε εξαφανίστηκε, ενώ ο ιός MERS συνεχίζει να υπάρχει, κυρίως στην Αραβική Χερσόνησο.

Ο νέος κορονοϊός (2019-nCoV) ανακαλύφθηκε για πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2019 στην πόλη Γουχάν της κεντροανατολικής Κίνας όπου προκάλεσε συρροή κρουσμάτων πνευμονίας. Από εκεί, εξαπλώθηκε ραγδαία σε διάφορες περιοχές της Κίνας, ενώ μεμονωμένα περιστατικά έχουν αναφερθεί και σε διάφορες χώρες της Ασίας, Αυστραλίας, Αμερικής και Ευρώπης, τα οποία αφορούσαν κυρίως ταξιδιώτες που επέστρεψαν από περιοχές της Κίνας όπου υπήρχε ο ιός.

Τα **συμπτώματα της νόσου** εμφανίζονται συνήθως 5 μέρες μετά την επαφή με τον ιό (διάστημα 2-14 ημέρες), και είναι πυρετός, βήχας, κεφαλαλγία και δυσχέρεια αναπνοής, ενώ σε μερικές περιπτώσεις η νόσος εξελίσσεται σε πνευμονία. Βαρύτερη είναι η συμπτωματολογία σε άτομα μεγάλης ηλικίας ή σε άτομα με ήδη επιβαρυσμένο ιατρικό ιστορικό. Τα μέχρι τώρα δεδομένα δείχνουν ότι ο νέος κορονοϊός έχει μεν μεγάλη μεταδοτικότητα, αλλά η θνητότητα είναι πολύ μικρότερη από αυτή των ιών SARS και MERS. Υπολογίζεται ότι η θνητότητα είναι περίπου 2%.

Η μετάδοση της νόσου γίνεται από άτομο σε άτομο (με σταγονίδια) ή με επαφή με μολυσμένα αντικείμενα και επιφάνειες. Προς το παρόν δεν υπάρχει εμβόλιο για την πρόληψη της νόσου. Επομένως **τα μέτρα πρόληψης** είναι το τακτικό πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι (ή με αλκοολούχο διάλυμα), η αποφυγή επαφής των χεριών με το στόμα, τη μύτη και τα μάτια, η αποφυγή

παραμονής σε κλειστούς και συνωστισμένους χώρους, και η διατήρηση απόστασης τουλάχιστον ενός μέτρου από άτομα με συμπτώματα του αναπνευστικού συστήματος (βήχα, φτάρνισμα, πυρετό). Με τα αυτά τα μέτρα γίνεται εξάλλου και η πρόληψη από την εποχική γρίπη η οποία αυτή την εποχή είναι σε έξαρση. Εάν παρουσιαστούν περιστατικά της νόσου από τον νέο κορονοϊό, απαιτείται η λήψη αυστηρών μέτρων (απομόνωση του ασθενούς για ένα διάστημα που θα καθορίσει ο γιατρός) ώστε να μη μεταδοθεί η νόσος και σε άλλα άτομα.

Ο **αριθμός των κρουσμάτων** προς το παρόν παρουσιάζει ραγδαία αύξηση και παρακολουθείται στενά και καταγράφεται από όλους τους εθνικούς και διεθνείς φορείς υγείας. Στις 30 Ιανουαρίου 2020 ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (WHO)** αποφάσισε ότι η επιδημία του νέου κορονοϊού θεωρείται έκτακτη ανάγκη δημόσιας υγείας με διεθνή ανησυχία ώστε να ληφθούν άμεσα μέτρα για τον περιορισμό της περαιτέρω διασποράς του ιού. Να διευκρινισθεί ότι ο όρος «πανδημία», εφόσον υπάρξει, αφορά τη γεωγραφική εξάπλωση και όχι τη βαρύτητα μιας νόσου. Η επικαιροποιημένη γεωγραφική διασπορά της νόσου φαίνεται στην ιστοσελίδα του ECDC <https://www.ecdc.europa.eu/en/geographical-distribution-2019-ncov-cases>.

Μέχρι σήμερα η πλειονότητα των περιστατικών παρατηρείται στην Κίνα. Στην Ευρώπη προς το παρόν έχουν καταγραφεί μεμονωμένα κρούσματα σε αρκετές χώρες. Η σύσταση για όλες τις χώρες είναι η επιφυλακή ώστε να μην εξαπλωθεί ο ιός σε περίπτωση που παρουσιαστούν περιστατικά της νόσου. **Στην Ελλάδα** δεν έχει εμφανιστεί μέχρι σήμερα περιστατικό που να οφείλεται στο νέο κορονοϊό, αλλά χρειάζεται ετοιμότητα και επαγρύπνηση. **Έχουν οριστεί τα Νοσοκομεία και τα Εργαστήρια Αναφοράς** για κάθε περιοχή της χώρας, ενώ στον ιστότοπο του Εθνικού Οργανισμού Δημόσιας Υγείας (ΕΟΔΥ) έχουν αναρτηθεί ενημερωτικό υλικό για τον νέο κορονοϊό και λεπτομερείς οδηγίες που επικαιροποιούνται συστηματικά (<https://eody.gov.gr/neos-koronaios-2019-ncov>).

Είναι ιδιαίτερης σημασίας η ταχεία εργαστηριακή διάγνωση των περιστατικών λοίμωξης με τον νέο κορονοϊό. Για το λόγο αυτό έχουν καθοριστεί από το

Υπουργείο Υγείας τα Εργαστήρια Αναφοράς στα οποία θα αποστέλλονται κλινικά δείγματα προς εξέταση είτε από τα Νοσοκομεία Αναφοράς (στη Θεσσαλονίκη το Π.Γ.Ν. ΑΧΕΠΑ) ή από άλλα νοσοκομεία κατόπιν συνεννόησης με τον ΕΟΔΥ.

Τα **Εργαστήρια Αναφοράς** στην Ελλάδα είναι:

1. Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς Γρίπης και λοιπών Αναπνευστικών Ιών Νοτίου Ελλάδος, Ελληνικό Ινστιτούτο Παστέρ
2. Κέντρο Αναφοράς Γρίπης Β. Ελλάδος, Β' Εργαστήριο Μικροβιολογίας Ιατρικό Τμήμα, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
3. Εργαστήριο Μικροβιολογίας, Ιατρική Σχολή, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Άννα Παπά

Διευθύντρια Εργαστηρίου Μικροβιολογίας Ιατρικού Τμήματος ΑΠΘ

Επιστημονικά Υπεύθυνη του Κέντρου Αναφοράς Γρίπης Β. Ελλάδος